

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԲՈՂԱԿԻ ԼՅՈՒԹԵՐ

ԱՎԵՏԻՍ

ԱՆԱՐՈՆՅԱՆ

150

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԶՈՅ ԿՐԹՈՒԿՆԵՐ ԵՎ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐՍՈՒՐՆԵՐ

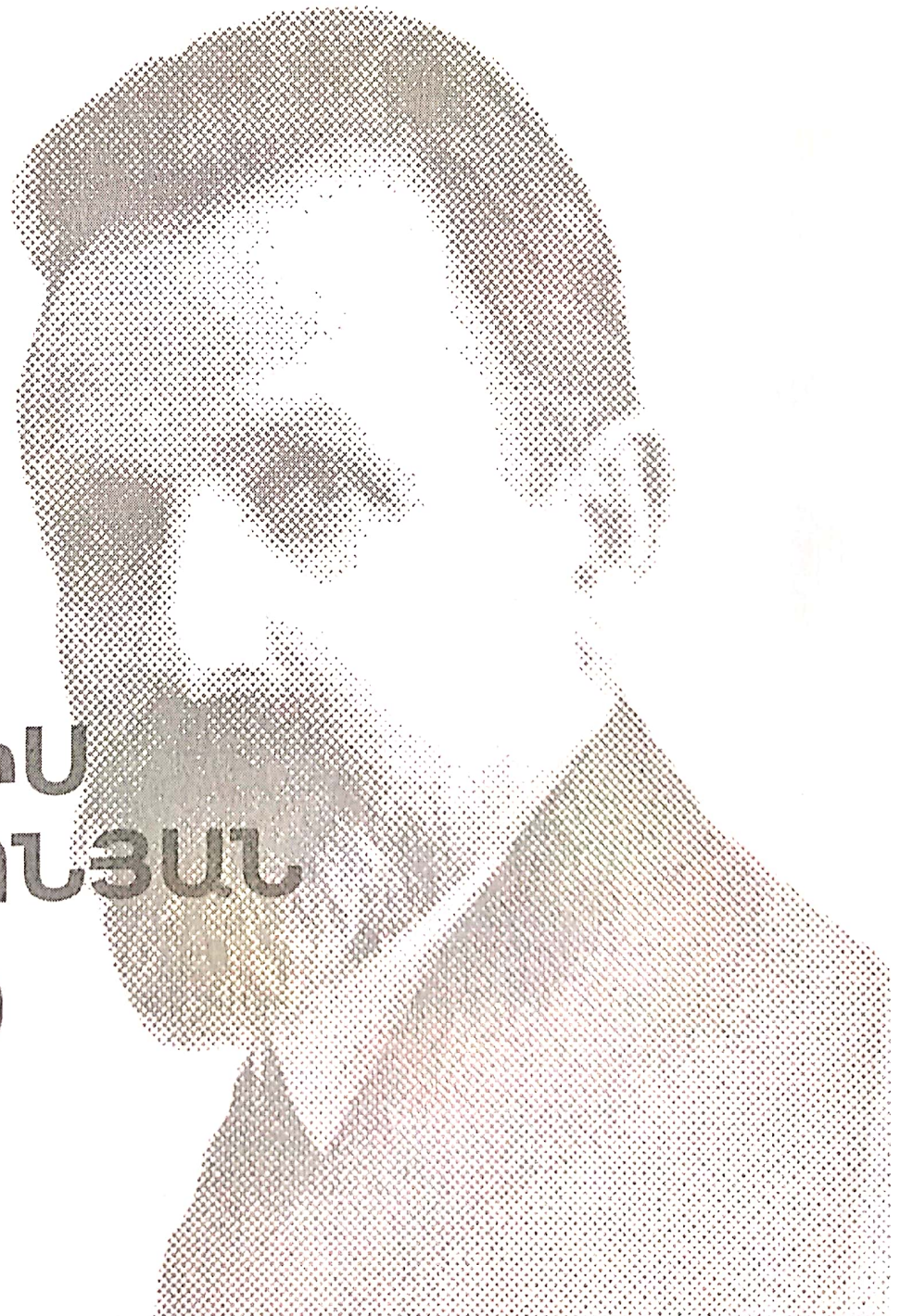
ՀՀ ՍՓՅՈՒՆԻ ԼՍՄԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

„Ես հավատում եմ, հա՛յ ժողովուրդ,
քո դարձին, ինչպես հավատում եմ, որ
ամեն առավուտ արշալուեսը կթացվի: Հա-
վատում եմ վասնզի կամրջունկեց Արաք-
սի փերին Մասիսի խորհրդավոր հայացքի
տակ մեր հայրենիքը կա, որ մեր թրթռա-
ցող հոգին է...»

Ավետիս Ահարոնյան

ԱՎԵՏԻՍ
ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ
150

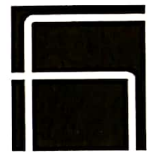

ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՆՅՈՒԹԵՐ

2016 Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 15

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՎ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՀՀ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ - 2017

ՀՏԴ 821.19.0:32
ԳՄԴ 83.3(5Հ)+66
Ա 791

Կազմեց՝ Նարե Միքայելյանը
Խմբագիր՝ Արքմենիկ Նիկողոսյան

Ժողովածուն հրատարակվում է «Ավետիս Ահարոնյան»
միջազգային գիտաժողովի կազմկոմիտեի երաշխավորությամբ

Կազմկոմիտե՝
Արամ Սիմոնյան
Նարե Միքայելյան
Սերժ Սրապիոնյան
Կարո Հովհաննիսյան
Արծրուն Ավագյան
Էդիկ Մինասյան
Վազգեն Գաբրիելյան
Արման Եղիազարյան

Ավետիս Ահարոնյան: Գիտաժողովի նյութեր/ – Եր.:
Ա 791 Համազգային հայ կրթական և մշակութային միություն,
2017. – 392 էջ:

*Ժողովածուն ներառում է Համազգային հայ կրթական և
մշակութային միության, Երևանի պետական համալսարանի
և ՀՀ Սիյուտքի նախարարության նախաձեռնությամբ 2016թ.
դեկտեմբեր 15-ին տեղի ունեցած «Ավետիս Ահարոնյան» մի-
ջազգային գիտաժողովի նյութերը:*

*Ժողովածուն կարող է օգտակար լինել ինչպես մասնա-
գետների, այնպես էլ բոլոր նրանց, ովքեր հետաքրքրվում են
Ավետիս Ահարոնյանի գրական և ազգային-պետական գոր-
ծունեությամբ:*

ՀՏԴ 821.19.0:32
ԳՄԴ 83.3(5Հ)+66

ISBN 978-9939-9098-4-4

© ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՎ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ, 2017

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԱԶՄՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ	5
Արամ Սիմոնյան ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ	6
Մկրտիչ Մկրտիչեան ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՕՍՔ	9
Հրանուշ Հակոբյան ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ	12
Լևոն Մկրտչյան ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ	14

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Քնարիկ Արրահամեան «ԼՈՌՈՒԹԻՒՆ» ՎԷՊԻ ԳԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԻ ՔԱՆԻ ՀԱՐՑԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	17
Աստղիկ Բերմեզյան ԹԵՄԱՅԻ ԵՎ ԹԵՄԱՏԻԿԱՅԻ ԱՆՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԹԵ՛՝ ՕՐԻՆԱԶԱՓՈՒԹՅՈՒՆ	26

Հովիկ Գրիգորյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԸ ՀՅԴ 1912 Թ.
ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐՈՒՄ 39

Սեյրան Գրիգորյան
ԵՂԻՇԵ ՉԱՐԵՆՑ ԵՎ ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ 59

Սուրէն Դանիէլեան
ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ԱՐԺԷՔՆԵՐԸ՝
ԱՐԵՒԵԼԱՀԱՅ ՔՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ
ՄՏՔԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՄԲ 82

Պետրոս Դեմիրճյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ.
ԱՆՀԱՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ 96

Վարդան Դերիկյան
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԱՎԱՏԱԼԻՔՆԵՐԸ
ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ «ՄԱՍԻՍԸ»
ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ 104

Հովհաննէս Զատիկյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԸ
ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ 119

Մարգարիտ Խաչատրյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ-ՀԱՄԱՍՏԵՂ.
ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆ
ԱՌՆՉՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 134

Գագիկ Խաչիկյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ
ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ
ԱՐՁԱԿԻ ՄԻ ՔԱՆԻ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 140

Անահիտ Հակոբյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ
ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒՄԻ
ՆԵՐԺԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹՅՈՒՆԸ 164

Դիանա Համբարձումյան
ԲԱՐԲԱՌՆԵՐԻ ԵՎ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԻՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ
ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԿԵՐՈՒՄ 173

Հայկազ Հովհաննիսյան
ՀԱՅՐԵՆԻ ՍՈՒՐՄԱԼՈՒՆ
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ
ՀՈՒՇԵՐՈՒՄ 195

Սուսաննա Հովհաննիսյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ ԵՎ
ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱԶԳԱՅԻՆ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԻՑ 207

Տիգրան Ճինապաշեան
ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ
ԵՒ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՌՈՒԹԻՒՆԸ 226

Էդիկ Մինասյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ
ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅՈՒՆԸ 234

Սամվել Մուրադյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԸ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՍՈՒՐԽԱԹՅԱՆԻ 1926 Թ. ԿԱԶՄԱԾ
«ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ԴԱՍԱԳՐՔՈՒՄ 273

Գրիգոր Պրլտեան
ԱԻԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ
ԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ 284

Սերժ Սրապիոնյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ – ՄԱՐԴԸ,
ԳՐՈՂԸ, ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ 338

Համո Սուքիասյան
ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ
ՆԱՄԱԿ-ՉԵԿՈՒՑԱԳՐԵՐԻ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՄԱՆ ՀԱՐՑԸ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ
(1920-1930-ԱԿԱՆ ԹՎԱԿԱՆՆԵՐ) 362

Յարութիւն Քիրքչեան
ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ ԱԻԵՏԻՍ
ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ ՎԱՍՏԱԿԻՆ 371

ԱՎԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻՆ ՆՎԻՐՎԱԾ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՆՅՈՒԹԵՐ

2016թ. դեկտեմբերի 15

Կազմեց՝ Նարե Միքայելյանը
Խմբագրեց՝ Արքմենիկ Նիկողոսյանը

Սրբագրիչ՝ Մամիկել Խաչատրյան
Շապիկը՝ Ալեքսանդր Դավիդյանի
Շարվածքը՝ Նաիրա Նահապետյանի

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
HAMAZGAYIN
ARMENIAN EDUCATIONAL AND CULTURAL SOCIETY

www.hamazkayin.com

© ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ, 2017

Ես հասկացաւ եւ, հայ ժողովուրդ, ջո դարձին, ինչպես
հասկացաւ եւ, որ ամեն առավոտ արշալույսը կբացվի:
Հասկացաւ եւ, վասնզի կամրջընկեց Արաքսի ափերին
Աստիափ խորհրդավոր հայացքի տակ մեր Հայրենիքը կա,
որ մեր թրթռացող հոգին է բռնել իր մայրական քնքուշ
ձեռքերի մէջ և ակնդետ ու խռովահոյզ նայում,
նայում է ճանկիւմերին...

ԱՎԵՏԻՍ ԱՆԱՐՈՆՅԱՆ

